

Pranešimas spaudai

Liuksemburgas, 2016 m. sausio 25 d.

„Dunojaus vandens kokybė: menka pažanga dėl „per mažų tikslų“ valdymo planuose“, – teigia ES auditoriai

Remiantis nauja Europos Audito Rūmų ataskaita, gerinant Dunojaus vandens kokybę pasiekta mažai pažangos, nors nuo 2004 m. upės baseino šalys įgyvendino ES Vandens pagrindų direktyvą. Kaip pagrindinę menkos pažangos priežastį auditoriai nurodė „per mažus tikslus“ šalių planuose. Atliekant auditą, daugiausia dėmesio skirta keturioms valstybėms narėms, esančioms Dunojaus upės baseine – Čekijai, Vengrijai, Rumunijai ir Slovakijai.

„ES vandens politika turėtų užtikrinti, kad žmonių poreikiams patenkinti ir aplinkai puoselėti turėtume pakankamą kiekį geros kokybės vandens, – sakė už ataskaitą atsakingas Europos Audito Rūmų narys George'as Pufanas. – Kad to pasiektume Dunojaus atveju, šalys turi dėti didesnes pastangas.“

2007–2013 m. iš Europos regioninės fondo / Sanglaudos fondo valstybėms narėms, esančioms Dunojaus upės baseine, buvo skirta 6,35 milijardo eurų milijardo nuotekų valymui. Tuo pačiu laikotarpiu iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai skirta 6,39 milijardo eurų kompensacijoms ūkininkams, taikantiems agrarinės aplinkosaugos priemonės.

Tačiau valstybių narių 2009 m. upių baseinų valdymo planuose buvo nustatyti per maži tikslai. Auditoriai atkreipė dėmesį į nepakankamą priemonių, skirtų vandens telkiniams, kurių būklė yra nepatenkinama, pritaikymą. Tai iš esmės susiję su stebėjimo sistemų trūkumais – nebuvo gauta pakankamai duomenų apie taršos, dėl kurios vandens telkinių būklė tapo bloga, rūšis ir šaltinius. Be to, valstybės narės, tinkamai nepagrindžiant, ženkliai vandens telkinių skaičiui netaikė rimtų terminų gerai būklei pasiekti.

Buvo vėluojama įgyvendinti Miesto nuotekų valymo direktyvą ir nevisiškai išnaudojamos Nitratų direktyvos (kuria siekiama mažinti azoto išmetimą) teikiamos galimybės. Be to, valymo įrenginiams ir pramoniniams įrenginiams nebuvo nustatytos konkrečios būtinos išmetamųjų teršalų ribinės vertės. Papildomos priemonės žemės ūkio srityje buvo mažiau veiksmingos, kadangi daugiausia yra savanoriškos.

Auditoriai pateikia keletą rekomendacijų valstybėms narėms ir Europos Komisijai.

Valstybės narės turėtų:

- pagerinti savo vandens taršos stebėjimo ir nustatymo sistemas;
- taikydamos išimtis, pateikti aiškų ir tinkamą pagrindimą;

Šio pranešimo spaudai tikslas – pateikti Europos Audito Rūmų priimtos specialiosios ataskaitos pagrindines mintis.

Visą ataskaitos tekstą galima rasti www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – atstovas ryšiams Tel. (+352) 4398 47063 Mob. tel. (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – atstovas spaudai Tel. (+352) 4398 45410 Mob. tel. (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E. paštas: press@eca.europa.eu @EUAuditorsECA eca.europa.eu

- nustatyti tikslines ekonomiškai veiksmingas priemones;
- ir įvertinti mokesčių galimybę, kad nebūtų išmetami teršalai.

Komisija turėtų:

- parengti gaires dėl diferencijuoto ataskaitų teikimo apie pažangą;
- įvertinti valstybių narių atliekamiems miesto nuotekų valymo įrenginių ir pramoninių įrenginių patikrinimams taikytinus kriterijus;
- apsvarstyti galimybę riboti fosforo naudojimą žemei;
- ir teikti gaires dėl išlaidų, susijusių su žala aplinkai dėl pasklidusios taršos (taršos, kurią sukelia įvairi veikla), susigrąžinimo. Šiuo metu principas „moka teršėjas“ žemės ūkio keliamai pasklidajai taršai taikomas tik iš dalies.

Komisija ir valstybės narės kartu įvertintų žemės ūkio srityje įdiegtų reikalavimų vykdymo užtikrinimo mechanizmų veiksmingumą.

Pastabos leidėjams

„Dunojaus upės baseinas II: vandens kokybė“ – tai antroji Europos Audito Rūmų paskelbta ataskaita dėl Dunojaus upės baseino. Joje vertinta Dunojaus upės baseino vandens kokybė, atsižvelgiant į įvairius veiksnius remiantis Vandens pagrindų direktyva. Pirmoji ataskaita „ES vykdomas miesto nuotekų valymo įrenginių finansavimas Dunojaus upės baseine“ buvo paskelbta 2015 m. liepos mėn.

Europos vandenims neigiamą poveikį daro tarša organinėmis ir maistinėmis medžiagomis, taip pat tarša cheminėmis medžiagomis. Vandens teršia įvairūs šaltiniai, pavyzdžiui, namų ūkiai, pramoniniai įrenginiai ir žemės ūkis. 2000 m. priimta Vandens pagrindų direktyva suderinti anksčiau vandens politikos srityje galioję ES teisės aktai. Šia direktyva upių baseinų valdymo planai nustatyti kaip pagrindinė įgyvendinimo priemonė. Pirmieji planai turėjo būti parengti 2009 m., o 2015 m. gruodžio mėn. jie turėjo būti atnaujinti. Šiuose planuose turi būti pateikta informacija apie įvairių vandens telkinių vandens kokybę, būtinos geros ekologinės ir cheminės būklės neužtikrinimo priežastys ir būtinos taisomosios priemonės.

Specialioji ataskaita Nr. 23/2015 „**Vandens kokybė Dunojaus upės baseine: padaryta pažanga įgyvendinant Vandens pagrindų direktyvą, tačiau dar reikia nemažai nuveikti**“ šiuo metu yra paskelbta anglų kalba (netrukus bus paskelbta kitomis kalbomis).